

HELGELAND AVFALLSFOREDLING IKS
Postboks 1295 Sentrum
8602 Mo i Rana

Saksbehandler:

Tilde Nygård

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved HAF - Vikaleira gjenvinningsstasjon Kontrollnummer: 2020.244.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Knut Hatlen

Fra Fylkesmannen i Nordland:

Tilde Nygård

Andre deltagere fra virksomheten:

Merethe Aasen

Trond Johansen

Andre deltagere:

Torunn Slettemark Hovden (Fylkesmannen)

Per Skotnes (Brann- og redningstjenesten i Rana)

Geir Sørøng (Brann- og redningstjenesten i Rana)

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved HAF sitt avfallsanlegg Vikaleira gjenvinningsstasjon/avfallsmottak den 12.10.2020. Inspeksjonen var et felles tilsyn med Brann- og redningstjenesten i Rana. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 1 avvik, og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

1. HAF IKS sin dokumentasjon knyttet til risikovurdering og beredskap er mangelfull når det gjelder utslipp til ytre miljø i forbindelse med brann.

Brann- og redningstjenesten i Rana avdekket 3 avvik og ga én anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

2. Det er ikke dokumentert utført årskontroll av brannalarmanlegget og nødlysanlegg ved avfallsanlegget i Nordre gate. Dette skal utføres årlig. Etter siste kontroll av nødlysanlegget på Røssvoll ble det gitt avvik, dette må lukkes.
3. Det er ikke utarbeidet planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.
4. Ved tilsynet ble det registrert paller, papp/papir lagret 1. etasje i administrasjonsbygget

Anmerkninger:

1. Det må innarbeides bedre rutiner for ryddighet ved eller rundt dieseltank, slik det er i dag kan det være fare for at tanken blir utsatt for ytre påvirkninger.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

11.11.2020	Tilde Nygård	Oddlaug Ellen Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Rana kommune
- Brann- og redningstjenesten i Rana

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HELGELAND AVFALLSFOREDLING IKS	
Organisasjonsnr.: 974010275	Eies av: 971140496
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: HAF - Vikaleira gjenvinningsstasjon	Anleggsnr.: 1833.0130.01
Kommune: Rana	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Avfall - mottak, mellomagring og sortering	
Tillatelse gitt: 28. februar 2017	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av om forurensningsloven og brann- og eksplosjonsvernloven overholdes. Avfallsanlegget er registrert som særskilt brannobjekt jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13, første ledd.

Inspeksjonen inngår i fylkesmannens og brann- og redningstjenestens fellesaksjon; Branner i avfallsanlegg 2020. Tilsynsaksjonen er landsomfattende, og målsettingen er å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48 og brann- og eksplosjonsvernloven § 13.

Tilsynet er hjemlet i to ulike lover med tilhørende forskrifter. Miljødirektoratet og Fylkesmannen fører tilsyn med forurensningsloven og tilhørende forskrifter, mens Brann- og redningstjenesten fører tilsyn med kravene i brann- og eksplosjonsvernloven og forskriftene om brannforebygging og håndtering av farlig stoff. Internkontrollforskriften er hjemlet i begge lovene.

Ved gjennomføring av felles tilsyn er det fokus på områder som er felles for etatene, og områder som grenser opp til hverandre. Dette tilsynet kan derfor ikke betraktes som en full gjennomgang av lovverk bedriften skal forholde seg til. Tema som normalt ville vært tatt opp om etatene hadde gjennomført egne tilsyn er utelatt.

Inspeksjonstema

Hensikten var å kontrollere at avfallsanlegget jobber forsvarlig med brannforebyggende arbeid for å hindre at branner skjer, og for å redusere miljøpåvirkningen dersom brannen først oppstår.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav gitt i medhold av lov eller forskrift.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Helgeland Avfallsforedling IKS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten.

For at **Fylkesmannen** skal kunne avslutte saken, må dere innen 14. desember 2020 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet. Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post til Fylkesmannen i Nordland v/ Tilde Nygård (tinyg@fylkesmannen.no).

For at **Brann- og redningstjenesten i Rana** skal kunne avslutte saken, må dere innen 14. desember 2020 sende en skriftlig redegjørelse med handlingsplan som viser hvordan avvik vil bli rettet. Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post til Brann- og redningstjenesten i Rana v/ Per Skotnes (per.skotnes@rana.kommune.no).

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 14. september 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Helgeland Avfallsforedling IKS bli ilagt et gebyr på kr 26 700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil én dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må

betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Fylkesmannen fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

HAF sin dokumentasjon knyttet til risikovurdering og beredskap er mangelfull når det gjelder utslipp til ytre miljø i forbindelse med brann.

Avvik fra:

- Tillatelse av 28.02.2017, punkt 10.1, 10.2, 10.4
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd punkt 6 og 7
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 7 og 38

Kommentarer:

Virksomheten skal ha en miljørisikovurdering der aktivitetene ved virksomheten som kan medføre fare for forurensning av det ytre miljø er risikovurdert og vurdert opp mot akseptabel miljørisiko. Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning, inkludert akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser forurensningen kan medføre.

Risikovurderingen skal være dokumentert, og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning av vann, grunn og luft. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres. Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning, inkludert akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser forurensningen kan medføre. Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten om nødvendig iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Virksomheten skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Brann i avfallsanlegg må anses å være en påregnelig risiko med dertil utslipp til ytre miljø. Utslipp av slokkevann/brannskum kan anses som akutt forurensning jf. forurensningsloven, og det forventes at virksomheten har gjort en risikovurdering av dette.

HAF har en brannrisikoanalyse og en miljørisikoanalyse for anlegget i Nordre Gate. Utslipp av slokkevann er ikke vurdert som en mulig konsekvens av brann.

Risikoanalysen(e) til HAF er mangelfull når det gjelder:

- Å vurdere brann med påfølgende utslipp av slokkevann/brannskum som en hendelse
- Å vurdere sannsynlighet og konsekvens av utslipp av slokkevann/brannskum, og om risikoen av utslippet til ytre miljø er akseptabel
- Synliggjøring/skriftliggjøring av oversikt over miljøressurser (sårbare naturområder/vannforekomster, nær bebyggelse etc.) som kan bli berørt av utslipp/forurensning som følge av brann
- Å vurdere konsekvens av utslipp av røyk/slokkevann på tredjepart (mennesker, natur, vannmiljø), og om denne risikoen er akseptabel
- Dokumenterte tiltak/handlingsplaner for å redusere konsekvenser av utslipp av slokkevann/brannskum/røyk til ytre miljø
- Synliggjøre/skriftliggjøre risikovurderingene som er gjort med tanke på lagring av ulike avfallsfraksjoner, både når det gjelder plassering, avstand og mengder samtidig på lager ut fra brannrisikoen den enkelte fraksjon representerer
- Synliggjøre/skriftliggjøre de vurderingene som ligger bak fastsettingen av sannsynlighet og konsekvens for de ulike hendelsene som er vurdert i risikovurderingen. For eksempel så er «Utslipp til luft som følge av brann ved våre anlegg» en hendelse som er vurdert i miljørisikovurderingen, men det er ikke sagt noe om hvorfor den har fått den sannsynligheten og konsekvensen den har fått.
- Handlingsplan/tiltak etter risikovurderinger – risikovurderingene er datert 03.08.2020, men det er kun registrert ett tiltak på risikovurderingene, og dette har en frist i 2017. Risikovurderinger skal revideres med jevne mellomrom og ved endringer i bedriften, og gjennomførte/eksisterende tiltak skal registreres og det skal lages en handlingsplan for nye tiltak.

Brann- og redningstjenesten i Rana fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 2

Det er ikke dokumentert utført årskontroll av brannalarmanlegget og nødlysanlegg ved avfallsanlegget i Nordre gate. Dette skal utføres årlig. Etter siste kontroll av nødlysanlegget på Røssvoll ble det gitt avvik, dette må lukkes.

Avvik fra:

Forskrift om brannforebygging § 5 Kontroll og vedlikehold av bygningsdeler og sikkerhetsinnretninger.

Kommentarer:

Eieren av et byggverk skal sørge for at bygningsdeler, installasjoner og utstyr i byggverket som skal oppdage brann eller begrense konsekvensene av brann, blir kontrollert og vedlikeholdt slik at de fungerer som forutsatt. Kontrollen skal avklare om sikkerhetsinnretningene:

a) oppfyller kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverket

b) fungerer hver for seg og sammen med hverandre. Kontrollens omfang og hyppighet skal være tilpasset sikkerhetsinnretningene og byggverkets størrelse, kompleksitet, bruk og risiko.

Avvik 3

Det er ikke utarbeidet planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften (HMS-forskrift) § 5, 2 ledd punkt 6.

Kommentarer:

Helgeland avfallsforedling IKS mangler i sin risikovurdering kartlegging av farer for brann og tiltak på de ulike lager (fraksjoner).

Det må utarbeides tilhørende planer og tiltak for å redusere brannfaren (handlingsplan).

For å få flere tips rundt risikovurdering av avfallsanlegg, se RISE rapport om branner i avfallsanlegg: <https://risefr.no/media/publikasjoner/upload/2019/rise-rapport-2019-61-branner-i-avfallsanlegg.pdf>

Ellers oppfordres det til at risikovurderingen gjennomføres i samarbeid med arbeidstakere, verneombud og tillitsvalgte.

Avvik 4

Ved tilsynet ble det registrert paller, papp/papir lagret 1 etasje i administrasjonsbygget

Avvik fra:

Forskrift om brannforebygging § 11 Brannsikker bruk av byggverk

Kommentarer:

Den som har rett til å bruke et byggverk skal:

- a) sørge for at byggverket brukes i samsvar med kravene til brannsikkerhet som gjelder for byggverket.
- b) unngå unødig risiko for brann, og sørge for at rømningsveiene opprettholder sin funksjon, herunder at fremkommeligheten ikke reduseres.
- c) informere eieren om endringer, forfall og skader i byggverket eller sikkerhetsinnretningene som kan påvirke sikkerheten mot brann.
- d) ved forhold som vesentlig reduserer brannsikkerheten, straks gjennomføre ekstraordinære tiltak inntil risikoen er normalisert.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket av **Brann- og Redningstjenesten i Rana** under tilsynet:

Anmerkning 1

Lagring ved dieseltank - det må innarbeides bedre rutiner for ryddighet ved eller rundt dieseltank, slik det er i dag kan det være fare for at tanken blir utsatt for ytre påvirkninger.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Brann- og eksplosjonsvernloven
- Forskrift om brannforebygging

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Brannvernplan Administrasjonsbygg Nordre Gate
- Plantegning gjenbrukshall Nordre gate
- Risikoanalyse: Drift av faste og mobile gjenbruksstasjoner
- Risikoanalyse: Fare for brann i Nordre gate
- Risikoanalyse: Risikovurdering av miljøskader fra total virksomhet
- Adm. bygg og sorteringsanlegg. Brannkonsept
- Lager farlig avfall. Brannkonsept
- Farlig avfall på lager Nordre gate 21
- Oversikt over typer og mengder avfall lagret Nordre gate 21
- Beredskapsrutiner
- Rutiner for bruk av utstyr